

VERSLO APSKAITOS STANDARTŲ PAKEITIMAI, AKTUALŪS 2014 IR 2015 METŲ FINANSINĖMS ATASKAITOMS SUDARYTI IR APSKAITAI TVARKYTI

Apskaitos standartų skyriaus vedėjas Jaunius Simonavičius ir
vyr. specialistė Airi Aleliūnaitė

2015 vasaris

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METŲ FA (1/1)

- ❖ 2-asis VAS „Balansas“
- ❖ 4-asis VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“
- ❖ 6-asis VAS „Aiškinamasis raštas“
- ❖ 8-asis VAS „Nuosavas kapitalas“
- ❖ 12-asis VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“
- ❖ 13-asis VAS „Nematerialusis turtas“
- ❖ 14-asis VAS „Verslo jungimai“
- ❖ 15-asis VAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“
- ❖ 16-asis VAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir investicijos į dukterines įmones“
- ❖ 17-asis VAS „Biologinis turtas“
- ❖ 18-asis VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“
- ❖ 22-asis VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/2)

Pakeitimai, skirti valstybės įmonių FA sudaryti

2-asis VAS „Balansas“

- ❖ Standarto 30 p. papildytas nuostata dėl **centralizuotai valdomą valstybės turtą (toliau-CVVT) atitinkančio kapitalo**
- ❖ Standarto 5 priede pavyzdinė valstybės ir savivaldybių įmonių balanso forma papildyta **nauja eilute Centralizuotai valdomą valstybės turtą atitinkantis kapitalas**

3

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/3)

4-ojo VAS „Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita“

- ❖ Patikslintas 9 p. dėl CVVT pokyčių nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitoje
- ❖ Standarto 7 p. neteko galios nuo 2014 m. spalio 2 d., nes nuostata dėl informacijos atskleidimo aiškinamajame rašte apie reikšmingas nuosavo kapitalo pokyčių sumas perkelta į 6-ąjį VAS „Aiškinamasis raštas“
- Patikslintas 2.2 p. dėl formų taikymo: ~~žemės ūkio bendrovėms~~ įmonėms, kurių tipinė veikla yra biologinio turto auginimas, žemės ūkio produktų gamyba ir apdorojimas, pačių pagamintų ir apdorotų žemės ūkio produktų perdirbimas (toliau – žemės ūkio įmonės), ir kooperatinėms bendrovėms – 2 priede
- ❖ 2 priedo forma papildyta: *Apmokėtas įstatinis arba pagrindinis kapitalas*, todėl tinka ir UAB ar AB

4

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/4)

6-asis VAS „Aiškinamasis raštas“

- ❖ Papildytas nauju 71¹ punktu dėl atskleidimo apie CVVT:
- ❖ CVVT pobūdį ir balansinę vertę
- ❖ kiekvienos parduoti skirto CVVT grupės balansinę vertę
- ❖ kapitalo, atitinkančio CVVT, pokyčius per ataskaitinį laikotarpį ir šių pokyčių priežastis
- ❖ finansinių įsipareigojimų, susijusių su patikėjimo teise valdomu ir parduoti skirtu valstybės turtu, vertę

5

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/5)

8-asis VAS „Nuosavas kapitalas“

- ❖ Papildyta nauju 41.3 papunkčiu, kad CVVT atitinkantis kapitalas priskiriamas valstybės įmonės nuosavam kapitalui
- ❖ Papildyta nauju 42.3 papunkčiu, kad CVVT atitinkantis kapitalas registruojamas vadovaujantis standarto XI skyriaus nuostatomis
- ❖ Papildytas nauju 50¹ punktu, kad CVVT vertė sudaro CVVT atitinkantį kapitalą. CVVT įsigijimo savikainą sudaro jo vertė, nurodyta perdavimo akte
- ❖ Papildytas nauju 50² punktu, kad CVVT atitinkantis kapitalas didinamas ar mažinamas sprendime nurodyta verte

6

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/6)

18-asis VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“

- ❖ Papildytas nauju 37¹ punktu, kad finansiniai įsipareigojimai, susiję su valstybės turto pardavimu, yra parodomi parduodamo valstybės turto arba iš to turto pardavimo gautinų sumų balansine verte.

7

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/7)

Pakeitimai visų įmonių FA sudaryti

12-asis VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“

- ❖ Derinant su 13-uoju VAS „Nematerialusis turtas“ papildyta nuostata dėl turto, kaip nepiniginio įnašo, vertės nustatymo, kadangi skirtingi teisės aktai nustato atskirus turto, kaip nepiniginio įnašo, vertės reikalavimus
- ❖ Patikslintas 12-ojo VAS 19 p., nustatantis, kad ilgalaikio materialiojo turto kaip nepiniginio įnašo įsigijimo savikaina yra turto vertė, nustatyta pagal atitinkamus teisės aktus (panaikintas reikalavimas, kad vertė, negali būti didesnė už tikrąją vertę)

8

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/8)

13-asis VAS „Nematerialusis turtas“

- ❖ Papildytas nauja sąvoka *Mineraliniai ištekliai* ir patikslinta sąvoka *Prestižas*.
- ❖ Patikslintos nuostatos dėl prestižo pripažinimo. Atskirame balanse jis parodomas tik po įmonių reorganizavimo pagal 14 VAS „Verslo jungimai“
- ❖ Nematerialiojo turto pavyzdžiai papildyti naujais papunkčiais 9.8 *Mineralinių išteklių žvalgyba ir vertinimas* ir 9.9 *Leidimas žvalgyti mineralinius išteklius*
- ❖ Papildytas nauju IX skyriumi *Mineralinių išteklių žvalgybos ir vertinimo apskaita*- kada ir kaip mineralinių išteklių žvalgybos ir vertinimo išlaidos pripažįstamos nematerialiuoju turtu, apskaitos ir parodymo FA tvarka
- ❖ Derinant su 8-uoju VAS pakeistas 14 p. ir įterptas 14¹ p. dėl veiklos pradžios išlaidų nepripažinimo nematerialiuoju turtu.

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/9)

13-asis VAS „Nematerialusis turtas“

- ❖ Patikslintas 24 p. dėl mainais įsigyto turto apskaitos, kai vertė perdavimo dokumente nenurodyta
- ❖ Naujas 24¹ p. dėl neatlygintinai gauto (dovanoto) NT įsigijimo savikainos, kurią sudaro dovanojimo sutartyje ar kitame dokumente nurodyta jo vertė
- ❖ Patikslinti 25, 26, 27 punktai dėl neatlygintinai gauto NT vertės nustatymo, kai dovanojimo sutartyje vertė nenurodyta.
- ❖ Naujas 27¹ p. dėl iš savininkų gauto NT kaip nepiniginio įnašo vertės – ji nustatoma pagal atitinkamus teisės aktus.

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/10)

14-asis VAS „Verslo jungimai“

- ❖ Patikslintas pagal 3-įjį TFAS „Verslo jungimai“ ir išdėstytas nauja redakcija
- ❖ Panaikinta sąvoka *Neigiamas prestižas*. Vietoj neigiamo prestižo pripažįstamas pelnas dėl verslo jungimo.
- ❖ Likęs ne visiškai amortizuotas neigiamas prestižas turi būti panaikintas

11

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/11)

15-asis VAS „Investicijos į asocijuotąsias įmones“ ir 16-asis VAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir investicijos į dukterines įmones“

- ❖ 15 VAS panaikinta sąvoka *Neigiamas prestižas*
- ❖ 16 VAS papildytas naujais punktais:
 - ❖ 33¹ dėl skiltyje *Praėję finansiniai metai* pateikiamų finansinių duomenų sudarant konsoliduotąsias finansines ataskaitas pirmą kartą – palyginamaisiais duomenimis pateikiami atskirų patronuojančios įm. FA duomenys
 - ❖ 50¹ dėl investicijos vertės sumažėjimo – kai BV yra didesnė už tą investiciją tikėtiną atgauti sumą – 18 VAS nustatyta tvarka
 - ❖ 50² dėl investicijos į dukterines įmones vertės atskirose FA. Taikomas savikainos metodas, išskyrus investicijas, kurias įsigytos numatant jas parduoti. Parduoti skirtas (laikomas) finansinis turtas pagal 18 VAS FA parodomas tikrąja verte.

12

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/12)

17-asis VAS „Biologinis turtas“

- ❖ Išdėstytas **nauja redakcija** siekiant patikslinti nuostatas ir jas suderinti su Žemės ūkio, maisto ir kaimo plėtros įstatymo, tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų ir kitų teisės aktų nuostatomis
- ❖ Patikslintos bendrosios nuostatos: standarto tikslas, standarto taikymo ir netaikymo sritys
- ❖ Peržiūrėtos sąvokos ir jų apibrėžtys
- ❖ Aiškiau išdėstytos biologinio turto, žemės ūkio produktų pripažinimo ir vertinimo tikrąja verte ar įsigijimo savikaina nuostatos
- ❖ 25 p. apibrėžta atskirų auginamo biologinio turto rūšių **prieaugio savikaina** – visos tiesioginės ir netiesioginės gamybos išlaidos tam tikros rūšies biologiniam turtui auginti. **Prieaugio savikaina padidinama biologinio turto įsigijimo (pasigaminimo) savikaina**

13

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2014 METU FA (1/13)

22-asis VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“

- ❖ **Išbrauktas 6 p.** dėl komandiruotės išlaidų įvertinimo FA valiuta taikant išvykimo į komandiruotę dieną galiojantį valiutų santykį.
- ❖ Nuo **2014 m. sausio 1 d.** komandiruotės išlaidos apskaitoje registruojamos pagal III skyriaus *Sandorių užsienio valiuta pirminis pripažinimas* nustatytą tvarką **sandorio dienos valiutos kursu**
- ❖ Išimtiniais atvejais gali būti taikomas **vidutinis savaitės ar mėnesio valiutos kursas**

14

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/1)

- ❖ 9-asis VAS „Atsargos“
- ❖ 22-asis VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“
- ❖ 38-asis VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“
- ❖ 39-asis VAS „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“

15

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/2)

9-asis VAS „Atsargos“

- ❖ Patikslintas standarto 9 p. dėl atsargų, įsigytų užsienio valiuta, apskaitos, t. y. taikomas pirkimo dieną galiojantis apskaitoje taikomas **euro ir užsienio valiutos santykis**, nustatytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu
- ❖ Patikslintas 33 p. dėl atsargų grynosios galimo realizavimo vertės (GGRV) užsienio valiuta – atsargos turi būti parodytos GGRV nustatymo metu galiojusį užsienio valiutos kursą

16

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/3)

22-asis VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“

- ❖ Patikslinta sąvoka *Valiutos kursas*, kuri apibrėžiama kaip apskaitoje taikomas euro ir užsienio valiutos santykis, nustatytas vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu
- ❖ Lietuvos bankas kiekvieną dieną skelbia **ūkiniams įvykiams ar operacijoms**, išreikštiems užsienio valiuta, **apskaitoje registruoti reikalingus euro ir užsienio valiutų santykius**.
- ❖ Juos galima rasti Lietuvos banko svetainėje http://www.lb.lt/lb_buhalteriniai_euro_ir_uzsienio_valiutu_santykiai.
- ❖ Lietuvos banko formuojami euro ir užsienio valiutų santykiai taikomi ūkinės operacijos, išreikštos užsienio valiuta, sandorio dieną

17

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/4)

38-asis VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“

- ❖ Patikslintas 21 p. dėl sandorių, sudarytų užsienio valiuta, įvertinimo ir registravimo apskaitoje finansinių ataskaitų valiuta pirminio pripažinimo metu, taikant sandorio dieną galiojusį apskaitoje taikomą oficialų lito kursą ir Lietuvos banko paskelbtą lito ir atitinkamos valiutos santykį euro ir užsienio valiutos santykį (toliau – užsienio valiutos kursas)
- ❖ Patikslintas 22 p. dėl pinigų užsienio valiuta, kito finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų, pagal kuriuos bus gauta ar sumokėta fiksuota užsienio valiutos suma, įvertinimo finansinių ataskaitų valiuta taikant paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną galiojusį užsienio valiutos kursą (sudarant finansines ataskaitas)

18

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/5)

39-asis VAS „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“

- ❖ Standartas patvirtintas **nauja redakcija**
- ❖ Standartas parengtas atsižvelgiant į ES apskaitos direktyvos 2013/34/ES nuostatas ir pasikeitusį teisinį kolektyvinio investavimo reglamentavimą, naujus kolektyvinio investavimo subjektų ir naujas kolektyvinio investavimo subjektų formas
- ❖ Į standartą perkeltos ES direktyvos 2011/61/ES Dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų papildančio Reglamento Nr. 231/2013 **nuostatos dėl alternatyvaus investavimo kolektyvinio investavimo subjektų finansinių ataskaitų (FA) turinio ir papildytos** investicinių fondų ir pensijų fondų **grynujų aktyvų ir grynujų aktyvų pokyčio ataskaitos naujais straipsniais**

19

VAS POKYČIAI AKTUALŪS 2015 METU FA (2/6)

- ❖ Nustatytas **bendras reikalavimas** , kad pateiktos investicinių fondų, investicinių bendrovių ir pensijų fondų **FA formos** ir jose pateikti **straipsniai yra privalomi** . Standarte nustatytų FA formų **negalima išbraukti esamus straipsnius** , net ir **tuo atveju, kai juose nurodytos sumos lygios nuliui** . Privalomų straipsnių sumas **galima išskaidyti** į smulkesnes sudėtines dalis ir parodyti atskirose eilutėse **tik tuo atveju, jei to reikalaujama šiame standarte arba reikia dėl įmonės veiklos specifikos ir siekiant teisingiau parodyti įmonės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautą**
- ❖ Papildytos KIS ir pensijų fondų turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatymo nuostatos
- ❖ Patikslinti FA reikalavimai **sudėtinio kolektyvinio investavimo subjektams ir jų subfondams** . Kolektyvinio investavimo subjekto finansinių metų **aiškinamojo rašto pastabų dalyje nereikalaujama** pateikti informacijos apie ataskaitinio laikotarpio **pinigų srautus**

20

NAUJI VAS – 40-asis VAS „Euro įvedimas“

- ❖ **Litais išreikštų apskaitos duomenų perskaičiavimas į eurus ir FA rinkinio parengimas, jei įmonės finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais**
- ❖ Jei euro įvedimo diena nesutampa su įmonės finansinių metų pradžia, perskaičiuojamos pajamos ir sąnaudos.
T. y. įmonės, kurių ataskaitiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais ir baigiasi po euro įvedimo dienos (pvz., 2015 m. birželio 30 d.), turėtų perskaičiuoti sumas, sukauptas 2014 m. gruodžio 31 d. pabaigoje pajamų ir sąnaudų sąskaitose.
- ❖ Po euro įvedimo dienos visas ūkines operacijas apskaitoje reikia registruoti eurai.
- ❖ Įmonės, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais ir kurių finansinių metų paskutinė diena yra vėlesnė už euro įvedimo dieną, finansines ataskaitas **turi rengti eurai**.

21

NAUJI VAS – 40-asis VAS „Euro įvedimas“

- ❖ **TURTO ir ĮSIPAREIGOJIMŲ likučių, PAJAMŲ ir SĄNAUDŲ perskaičiavimas į eurus**
- ❖ **Dėl litais išreikštų turto ir įsipareigojimų likučių, pajamų ir sąnaudų perskaičiavimo į eurus išreikštus turto ir įsipareigojimų likučius, pajamas ir sąnaudas susidarę skirtumai pripažįstami ataskaitinio laikotarpio (2015 metų) finansinės ir investicinės veiklos pajamomis arba sąnaudomis.**
- ❖ Perskaičiavimo rezultatas – pelnas arba nuostoliai – **parodomas ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos straipsniuose.**

22

NAUJI VAS – 40-asis VAS „Euro įvedimas“

- ❖ Litais išreikštos lyginamosios informacijos perskaičiavimas į eurus sudarant euro įvedimo dieną ar vėliau pasibaigiančio ataskaitinio laikotarpio finansines ataskaitas
- ❖ Lyginamąją (2014 metų) praėjusio ataskaitinio laikotarpio informaciją, išreikštą litais, įmonės turi perskaičiuoti į eurus taikydamos perskaičiavimo kursą ir apvalinti juos iki sveiko euro pagal standarto 12 punkte nurodytas skaičių apvalinimo taisykles.
- ❖ Dėl litais išreikštos lyginamosios praėjusio ataskaitinio laikotarpio informacijos perskaičiavimo į eurus susidarę skirtumai parodomi koreguojant praėjusio ataskaitinio laikotarpio nepaskirstytojo pelno (nuostolių) likutį.

23

NAUJI VAS – 40-asis VAS „Euro įvedimas“

ĮSTATINIO KAPITALO perskaičiavimas į eurus

- ❖ Dėl litais išreikšto įstatinio kapitalo perskaičiavimo į eurus susidaręs įstatinio kapitalo litais ir eurai skirtumas apskaitoje registruojamas pagal įstatymo, reglamentuojančio akcinių bendrovių ir uždarytųjų akcinių bendrovių įstatinio kapitalo ir vertybinių popierių nominaliosios vertės išraiškos eurai ir įstatų keitimo procedūras, nuostatas.
- ❖ Dėl akcijos nominalios vertės eurai euro centų tikslumu suapvalinimo susidaręs įstatinio kapitalo dydžio pokytis nelaikomas įstatinio kapitalo didinimu ar mažinimu ir registruojamas apskaitoje kaip bendrovės finansinių metų, kurie apima euro įvedimo dieną, pajamos (kai pokytis neigiamas) arba sąnaudos (kai pokytis teigiamas)

24

NAUJI VAS – 40-asis VAS „Euro įvedimas“

VISŲ KITŲ NUOSAVO KAPITALO STRAIPSNIŲ perskaičiavimas į eurus

Dėl litais išreikštų **visų kitų nuosavo kapitalo straipsnių perskaičiavimo į eurus susidarę skirtumai** apskaitoje registruojami didinant (mažinant) **nepaskirstytą pelną** arba mažinant (didinant) nepaskirstytuosius **nuostolius** ir parodomi finansinėse ataskaitose kaip **pelno (nuostolių) ataskaitoje nepripažintas pelnas (nuostoliai)**

25

NAUJI VAS– 32-asis VAS „Tikrosios vertės nustatymas“

- ❖ Taikomas nuo **2016 m. sausio 1 d.** vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansines ataskaitas. Vertinant turtą ir įsipareigojimus tikrąja verte, standarto nuostatos taikomos perspektyviai.
- ❖ **Nauja** termino *tikroji vertė* **apibrėžtis**, kuri skiriasi nuo šiuo metu galiojančios ir standartuose vartojamos apibrėžties.
 - ❖ **Tikroji vertė** – suma, už kurią vertės nustatymo dieną sandorio šalys viena kitai įprastomis rinkos sąlygomis gali parduoti turtą ar paslaugas arba perleisti įsipareigojimą
- ❖ Numatyta galimybė nustatyti **žemės, pastatų ir statinių tikrąją vertę pagal VĮ Registrų centro skelbiamą vidutinę rinkos vertę**, jei įvykdytos visos standarte apibrėžtos **sąlygos**.

26

NAUJI VAS– 32-asis VAS „Tikrosios vertės nustatymas“

❖ Standarte yra aptariama:

- ❖ pagrindinės turto ir įsipareigojimų savybės, į kurias įkainodami turtą ir įsipareigojimus vertės nustatymo dieną turėtų atsižvelgti rinkos dalyviai
- ❖ apibrėžiamos pagrindinė ir kita labiausiai tinkanti rinka, vertės nustatymo diena
- ❖ nurodoma, į kokius veiksnius rinkos dalyviai turėtų atsižvelgti vertindami turtą ir įsipareigojimus
- ❖ pagrindiniai vertinimo metodai (lyginamasis (rinkos), išlaidų ir pajamų) tikrajai vertei nustatyti
- ❖ rodiklių, kuriuos naudojant patikimai nustatoma tikroji vertė, skirstymas į tris patikimumo lygius. Kiekvieno patikimumo lygio rodikliai ir būdingi jų požymiai aptarti atskirai
- ❖ nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo ir biologinio turto vertinimas tikrąja verte
- ❖ įsipareigojimų ir įmonės nuosavybės vertybinių popierių tikrosios vertės nustatymo tvarka

Audito ir apskaitos tarnyba
Ukmergės g. 222
LT-07157 Vilnius

Telefonas (8 ~ 5) 212 5464
Faksas (8 ~ 5) 262 0782
El. p. admin@aat.lt
www.aat.lt

Tarnybos darbo laikas
I-IV 7.30-16.30
V 7.30- 15.15

Pietų pertrauka
11.30-12.15